

pensioen items

azl

Actuele pensioeninformatie
voor klanten van AZL
nummer 5 – september/oktober 2022

Inhoud

Vorbereidende behandeling 3; wederom uitstel	3
Wijziging 'onvoorwaardelijke' toeslagregeling	8
Aanpak achterstand sociaal-medische beoordelingen en hardheden in de WIA	10
Kort nieuws	11

Colofon

Uitgever	AZL N.V. Postbus 4471 6401 CZ Heerlen +31 (0)88 116 2000 www.azl.eu
Redactie	Maurice Sarton, Guus Pijnenburg en Jos Maarschalkerweerd
Opmaak	Martin Huijnen
Fotografie	Shutterstock, pieteromtzigt.nl

Oude(re) uitgaven van de Pensioenitems en andere publicaties kunt u raadplegen via:
<http://www.azl.eu/kennis/pensioenitems/>

Vorbereidende behandeling 3; wederom uitstel

Op 30 maart 2022 heeft minister Schouten het voorstel ingediend voor de Wet toekomst pensioenen. Sindsdien heeft de commissie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid twee reeksen vragen ingediend en drie hoorzittingen gehouden. De minister heeft op de vragen gereageerd. De commissie heeft een wetgevingsoverleg over drie vergaderingen verspreid. Daarnaast heeft de minister een tweede nota van wijziging ingediend en hebben kamerleden amendementen ingediend. Hieronder gaan we kort in op het wetgevingsoverleg, de tweede nota van wijziging en de amendementen, de vragen die kamerlid Omtzigt heeft gesteld en het antwoord van de minister en de voorgelegde aanpassingen van diverse besluiten.

Wetgevingsoverleg

12 september 2022

In het wetgevingsoverleg van 12 september 2022 stellen kamerleden wederom vragen aan de minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen.

- De PVV zegt tegen het wetsvoorstel te zijn en tegen voortzetting van het overleg, omdat de doorrekening van de gevolgen van invaren niet bekend was. Andere partijen zitten nog met zoveel vragen dat het overleg doorging. De commissie had het vervolgens over de waarborg dat er evenwichtig wordt ingevaren, zoals het wetsvoorstel voorschrijft, en over welke middelen een deelnemer beschikt als hij vindt dat niet evenwichtig wordt ingevaren. En of groepen erop achteruit zouden gaan.
- De VVD zegt de afschaffing van de doorsneepremie evenwichtig te vinden. Tegenover de melding van andere fracties dat mensen de wet niet zien zitten, meldt de VVD dat deskundigen op problemen wijzen, maar het nieuwe stelsel desondanks een verbetering vinden. Deze fractie vraagt de minister uit te leggen waarom er twee invaarmethodes zijn en naar de mogelijkheid om pensioenen van pensioengerechtigden niet in te varen (carve out).
- De SGP wijst erop dat deelnemers die de waarde van hun pensioen bij baanwisseling laten overdragen, meerdere keren met een transitie te maken kunnen krijgen, omdat pensioenuitvoerders op verschillende momenten invaren en vraagt de minister of dat niet tot problemen leidt. De SGP ziet risico's in de mogelijkheid om compensatie buiten de pensioensfeer te regelen.
- D66 vraagt naar de reden voor de twee invaarmethodes en hoe de minister aankijkt tegen invaren door gesloten pensioenfondsen. Wat de gevolgen van invaren zijn valt volgens deze fractie niet nationaal te bepalen, omdat de situatie per pensioenfonds verschilt.
- De SP vraagt naar de toename van het aantal te verwachten claims in verband met invaren en tot welk percentage een aantasting van het vermogen is toegestaan. Verder vraagt de SP te kijken naar de rol van de risicovrije rente in het nieuwe stelsel en de combinatie daarvan met te verwachten rendementen. In interrupties wijst de SP op beëindiging van de RVU en dat er geen oplossing is voor werknemers met zware beroepen.
- Om te voorkomen dat het hoorrecht van gepensioneerden een lege huls is, stelt het CDA voor terug te laten koppelen hoe die inbreng is meegewogen in het besluit tot invaren. Ook vraagt deze fractie of met het wetsvoorstel niet eens gekeken moet worden naar de representativiteit van betrokken partijen en hun invloed en positie. De fractie vraagt ook om aandacht voor personen die deelnemen aan een pensioenfonds in het buitenland. Ook wil het CDA weten of er voldoende actuïsssen zijn voor de hele operatie en wat de minister concreet denkt te gaan doen aan de witte vlek. Zo wil deze fractie weten of werkgevers hun werknemers informeren dat er een pensioenregeling is of niet, zoals de wet voorschrijft.
- GroenLinks wil weten of het pensioenstelsel nog wel solidair te noemen is. Of er voldoende geld aanwezig is om de compensatie te financieren voor de overstap van doorsneepremie naar gelijke premie. En wat de minister er van vindt dat de kans bestaat dat mensen die nu een progressieve opbouw van pensioen hebben door baanwisseling overgaan naar degressieve opbouw. Ook wil de fractie weten of de minister een grens wil stellen aan hoeveel mensen er bij invaren op achteruit mogen gaan in pensioenperspectief. En of het niet mogelijk is om te voorkomen dat mensen die van baan wisselen een dubbele dekking van nabestaandenpensioen hebben.

Lees verder

Tweede Kamerlid Pieter Omtzigt
Foto: pieteromtzigt.nl

- Fractie Den Haan vraagt zich af of het nieuwe stelsel wel vaker tot snellere en voldoende indexatie leidt.
- De PvdA verzoekt de minister een doelstelling op te nemen voor terugdringing van de witte vlek. De PvdA hecht aan solidariteit. Daarom vraagt de fractie de minister hoe die gaat voorkomen dat steeds meer pensioenfondsen overgaan naar de flexibele premie-overeenkomst. Ook vraagt de fractie naar een regeling voor zware beroepen na 2025, het jaar waarin de RVU afloopt. Daarnaast vraagt deze fractie naar de verdere uitwerking van de arbeidsongeschiktheidsverzekering en het pensioen voor zzp'ers.
- De ChristenUnie vindt dat het advies van de Commissie Parameters geen invloed heeft op het wetgevingsproces. Deze fractie vraagt ook aandacht voor de gegevens-uitwisseling tussen pensioenuitvoerders en het UWV voor een goede uitvoering van het nabestaandenpensioen. Ook vraagt de fractie naar de mogelijkheid van een uitkering van nabestaandenpensioen uit het vrijgevallen kapitaal, voor het geval dat een nabestaandenpensioen op risicobasis ontbreekt.
- Kamerlid Omtzigt vraagt de kamerleden of er stappen zijn afgesproken voor een zorgvuldige behandeling van wetsvoorstellen, en beantwoordt die vraag zelf ontkennend. Ook wijst hij erop dat de huidige financieel economische situatie geen onderdeel uitmaakt van de doorgerekende scenario's waarop de wetgever zich baseert bij de behandeling van het wetsvoorstel.
- Omdat mensen bij baanwisseling zich geen rekenschap geven van compensatie of niet, hecht de minister eraan dat dat wordt geregeld.
- Omdat het huidige pensioenstelsel geen enorme arbeidsmarkteffecten heeft doordat oudere werknemers duurder zijn, is niet gekeken naar arbeidsmarkteffecten voor het nieuwe stelsel. Een stelsel dat een progressieve premie voorschrijft zou daarentegen wel arbeidsmarkteffecten kunnen hebben.
- De minister zegt dat de solidariteitsreserve en de flexibilitatsreserve collectieve en solidaire elementen zijn van het nieuwe stelsel.
- De minister verwacht niet dat er massaal zal worden overgestapt van solidaire- naar flexibele premieregelingen.
- De minister erkent dat door invaren een deel van het huidige pensioenvermogen zal worden gebruikt voor het vormen van reserves.
- De minister zal laten bekijken of berekeningen kunnen worden gemaakt met een projectierendement ter grootte van de risicovrije rente.

Tweede Nota van Wijziging

- In de pensioenovereenkomst wordt opgenomen of het nabestaandenpensioen op risicobasis en het arbeidsongeschiktheidspensioen een vastgestelde dan wel variabele uitkering is.
- In de flexibele premieovereenkomst worden bij variabele uitkeringen financiële mee- of tegenvallers als volgt verwerkt. Financiële mee- of tegenvallers
 - wegens beleggingsrisico: door middel van individuele toedeling of een collectief toedelingsmechanisme;
 - als gevolg van de ontwikkeling van de levensverwachting: door middel van individuele toedeling, een collectief toedelingsmechanisme of een risicodelingsreserve;
 - als gevolg van sterfteresultaat: door middel van een collectief toedelingsmechanisme of een risicodelingsreserve.
- Er komt overgangsrecht voor premievrije voortzettingen wegens arbeidsongeschiktheid bij verzekeraars. Voortzetting van opbouw van pensioenaanspraken zoals die golden voor de Wet toekomst pensioenen kan ook na 2027 worden voortgezet. De voortzetting wegens arbeidsongeschiktheid moet dan voor de overgang naar de nieuwe pensioenregeling zijn ingegaan, of voor 1 januari 2027, als voor overgang de deelneming is geëindigd, maar de deelnemer toen niet arbeidsongeschikt was.
- Ook wordt bepaald dat net zoals het partnerpensioen op risicobasis, de dekking van een wezenpensioen op risicobasis na het einde van de deelname gedurende drie maanden wordt voortgezet.
- Zowel het communicatieplan als de te verstrekken informatie moet ingaan op de gevolgen van de gewijzigde pensioenovereenkomst en de manier waarop wordt omgegaan met bestaande pensioenaanspraken en pensioenrechten.

Wetgevingsoverleg

15 september 2022

In dit overleg reageerde de minister op de vragen.

- De minister durft de uitspraak aan dat mensen er in het nieuwe stelsel met hun pensioen sneller op vooruitgaan, omdat er geen buffers meer aangehouden hoeven te worden.
- Voor de behandeling van het wetsvoorstel vindt de minister de scenariosets niet nodig, omdat die per pensioenfonds worden gebruikt om de evenwichtigheid van de transitie te bepalen. Maar het is aan de kamer om te bepalen of het die sets en doorbekeringsen nodig vindt voor de behandeling of niet.
- Voor de minister is 1 januari 2023 geen doel op zich.
- Pensioenfondsen hoeven niet zowel met de standaardmethode als met value based ALM te rekenen om in te varen.
- De minister komt terug op de uitspraak die haar voorganger zou hebben gedaan 'dat het nieuwe systeem er voor zorgt dat mensen er sneller op vooruitgaan'.
- De minister gaat kijken of de dilemma's van de werkelijke effecten van invaren geschetst kunnen worden voor een bestaand pensioenfonds.
- De minister komt terug op de verschillende situaties bij individuele waardeoverdracht, waarbij het oude en/of het nieuwe pensioenfonds eerder of later is overgegaan op het nieuwe stelsel.
- De minister benadrukt dat er geen plicht tot compensatie bestaat voor de afschaffing van de doorsneepremie, maar wel een plicht om een afweging te maken over die compensatie.

Lees verder

- Om te voorkomen dat pensioenregelingen die niet voldoen aan de Pensioenwet of Wet verplichte beroeps-pensioenregeling al meteen bij ingang van de Wet toekomst pensioenen fiscaal onzuiver zijn, kunnen ze tijdelijk als fiscaal zuiver worden aangewezen.
- Bij compensatieverlening voor aflopende pensioen-opbouw wordt niet met een verlaagde franchise gerekend, als dat wel gebeurt in de pensioenregeling.

Amendementen

- nr. 13/24/25 Stoffer
Het pensioenregister krijgt expliciet als doel:
 - de oude pensioenuitvoerder op diens op verzoek te informeren bij welke pensioenuitvoerder de gewezen deelnemer pensioen opbouwt in geval van waarde-overdracht klein pensioen;
 - alle informatie over andere pensioenen bij andere pensioenuitvoerders te verstrekken aan de pensioenuitvoerder naar keuze van de aanspraak- of pensioengerechtigde, op diens verzoek. Instemming van de aangewezen pensioenuitvoer is hiervoor nodig.
- nr. 16 Palland
Bij de solidaire premiereregeling kan een collectieve uitkeringsfase worden gecreëerd. Voor alle gepensioneerden zijn gelijk indexeren en risicodragend beleggen mogelijk.
- nr. 17 Palland
De gewezen deelnemer die heeft gekozen voor uitruil van ouderdoms- in partnerpensioen kan jaarlijks de uitruil laten stoppen. Hiermee wordt voorkomen dat een gewezen deelnemer vergeet in te stemmen met voortzetting van de uitruil, met negatieve gevolgen voor nabestaanden. We merken op dat de indiener het over vrijwillig voortzetten voortzetten heeft, maar dat is wat anders.
- nr. 18 Omtzigt
Een pensioenfonds moet het voorgenomen besluit tot invaren voorleggen aan deelnemers en gewezen deelnemers. Als minder dan 60% van de deelnemers en gepensioneerden die gereageerd hebben het besluit tot invaren goedkeuren, laat het pensioenfonds de werkgever weten niet mee te werken. Dat doet het pensioenfonds ook als minder dan 60% van de gepensioneerden die hebben gereageerd het besluit niet goedkeuren.
- nr. 19 Omtzigt
Alle belanghebbenden krijgen de mogelijkheid bezwaar te maken en beroep aan te tekenen tegen het besluit van DNB op het voornemen tot invaren van het pensioen-fonds en het overbruggingsplan.

- nr. 20 Omtzigt
Een nabestaandenpensioen op risicobasis dient ten minste 6 maanden na einde deelneming in stand te worden gehouden. Sociale partners kunnen een langere periode overeenkomen.
- nr. 21 Omtzigt
Niet slechts in geval van een Werkloosheidswetuitkering, maar ook in geval van een Ziektewetuitkering na einde van de deelneming moet het nabestaandenpensioen op risicobasis in stand worden gehouden, naar rato van de ziekte.
- nr. 22 Omtzigt
 - Indien er geen partnerpensioen op risicobasis is, of het minder is dan 40% van het loon, wordt bij overlijden van de deelnemer voor de pensioenleeftijd, een deel van het kapitaal voor ouderdomspensioen dat vrij valt gebruikt voor verhoging van het partnerpensioen tot 50% van het pensioengevend loon.
 - Indien er geen partnerpensioen op risicobasis is wordt bij overlijden van de gewezen deelnemer voor de pensioenleeftijd, het kapitaal voor ouderdomspensioen dat vrij valt gebruikt voor een partnerpensioen tot 50% van het pensioengevend loon.
- nr. 23 Omtzigt
De risicodelings- of de solidariteitsreserve mag maximaal 25% van het belegd vermogen bedragen. Na invaren mag die tijdelijk hoger zijn.
- nr. 31 Stoffer
De plicht voor een pensioenuitvoerder om zich aan te sluiten bij een geschilleninstantie eindigt niet op 1 januari 2028, maar is permanent.

Vragen Kamerlid Omtzigt

Variabele uitkeringen

Kamerlid Omtzigt had in de pers gelezen dat variabele uitkeringen waarvoor in aandelen wordt belegd naar verwachting met 10% zullen dalen. En dat terwijl de inflatie heel hoog is. En dat in het huidige stelsel pensioenen niet gekort hoeven te worden en er ruimte is voor indexatie. In een brief van 26 september 2022 verzoekt hij de Minister voor Armoede, Participatie en Pensioenen of die deze waarnemingen deelt.

1 januari 2023?

Daarbij vroeg hij de minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen te erkennen dat werkgevers geen pensioenovereenkomsten kunnen sluiten die per 1 januari 2023 aan het nieuwe stelsel voldoen, en of de minister bereid was de ingangsdatum van de Wet toekomst pensioenen te verschuiven om duidelijkheid te bieden.

Advies Commissie Parameters

Hij merkt op dat de Commissie Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de Tweede Kamer in de brief over het gesprek met de Commissie Parameters schrijft dat wetgever na advies van de Commissie Parameters de lagere wetgeving rondom parameters kan opstellen en daarbij de effecten van de nieuwe scenario's inzichtelijk kan maken en beoordelen. Hij vraagt de minister of die zijn mening deelt dat de scenario's en de doorrekeningen bekend moeten zijn, voordat het wetgevingsproces in de Tweede Kamer wordt afgerond.

Voortzetting verruiming voor toeslagen en kortingsvrijstelling

De tijdelijke regeling op grond waarvan pensioenfondsen die voornemens zijn in te varen toeslagen mogen verlenen bij een dekkingsgraad van 105% eindigt op 1 januari 2023. Het overgangs FTK dat die ruimte ook biedt zal naar verwachting niet ingaan op die datum. Hij vraagt de minister of die de tijdelijke regeling zal verlengen.

Ook vroeg hij of de minister bereid is wederom de vrijstellingsregeling te treffen om kortingen in 2023 te voorkomen.

Antwoorden minister, uitstel

Variabele uitkeringen

De Minister voor Armoede, Participatie en Pensioenen antwoordt dat een beperkt aantal pensioenfondsen een beleidsdekkingsgraad onder het minimaal vereist eigen vermogen hebben. En dat daarnaast pensioenfondsen inderdaad vaak ruimte voor indexering hebben. Maar de minister merkt op het niet verstandig te vinden de stelselwijziging te beoordelen op de effecten van één jaar.

1 juli 2023

De minister antwoordde dat een afronding van de parlementaire behandeling voor 1 januari 2023 niet realistisch is. De minister streeft nu naar inwerkingtreding op 1 juli 2023, wat het eerstvolgende verandermoment is.

Advies Commissie Parameters

Volgens de minister is het advies van belang voor lagere regelgeving. Dit advies wil de minister dan ook zo snel mogelijk voorleggen aan de Tweede Kamer. Maar de minister vindt niet dat de behandeling van het voorstel voor de Wet toekomst pensioenen afhankelijk is van het advies van de Commissie Parameters.

Vooralsnog geen voortzetting verruiming voor toeslagen en vrijstelling van kortingen

Pensioenfondsen die eind 2021 niet over het (minimaal) vereist eigen vermogen beschikten, hoefden op grond van de vrijstellingsregeling, onder voorwaarden, pensioenen niet te korten in 2022. Eind dit jaar kijkt de minister of die regeling ook getroffen moet worden om kortingen in 2023 te voorkomen.

De minister antwoordt dat pensioenfondsen op basis van de verruimde mogelijkheid in 2022 kunnen besluiten of ze per 1 januari 2023 toeslagen verlenen. De minister ziet daarom geen aanleiding om de verruiming na 1 januari 2023 te verlengen.

Voorgelegde aanpassingen besluiten

Ten opzichte van de besluiten die ter consultatie hebben voorgelegd, bevatten de besluiten die aan het parlement worden voorgelegd onder andere de volgende wijzigingen:

- Na intrekking van een samenlevingsverklaring informeert de pensioenuitvoerder de betrokkenen over de gevolgen voor het pensioen.
- Pensioenvermogens mogen op 31 december van een jaar en bij premievrijmaking op een ander tijdstip niet negatief zijn, ook als de leenrestrictie is opgeheven.
- De regels voor een solidariteits- of risicodelingsreserve gelden in beginsel voor een periode van 5 jaar.

- De opgave van een in te kopen pensioenuitkering bevat ook een indicatie van het te bereiken kapitaal.
- Een tekst wordt voorgeschreven voor het geval de pensioenuitvoerder een spreidingsperiode van meer dan 5 jaar hanteert.
- Een 'geschil' wordt gedefinieerd als het vervolg op een (deels) afgewezen klacht.
- Het projectierendement voor een variabele uitkering uit een solidaire premieovereenkomst wordt niet slechts gebaseerd op de voorgeschreven risicovrije rente, de parameter voor aandelenrendement die is voorgeschreven voor pensioenfondsen, maar wordt ook gebaseerd op prijsinflatie die is gebaseerd op zoveel mogelijk marktinformatie.
- In een transitieplan van een pensioenfonds moeten worden opgenomen:
 - in hoeverre scenario's zijn verkend en voor welke scenario's geen besluiten hoeven te worden genomen;
 - de onderbouwing, de berekeningen, de alternatieven en de procedure bij de dekkingsgraad waarbij de afspraken niet meer gelden.
- In het implementatieplan van het pensioenfonds moeten de volgende punten worden opgenomen:
 - de hiervoor genoemde onderwerpen uit het transitieplan
 - de onderbouwing van de risicoanalyse die is uitgevoerd na inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen.
- Het implementatieplan moet bij DNB wordt ingeleverd, zonder het communicatieplan.
- Het communicatieplan moet bij de AFM worden ingeleverd.
- Uitgangspunt bij de vba-methode is dat de status van de deelnemer of gewezen deelnemer tot aan de pensioendatum niet wijzigt, als de toeslageregeling voor beide groepen verschillend is.
- Een pensioenfonds dat een overbruggingsplan indient zonder implementatieplan onderbouwt de verwachting dat het zal gaan invaren.
- Indien de pensioenregeling van een verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds en een werkgever dezelfde pensioenen kennen, kan met instemming van beiden de berekening van actuariële gelijkwaardigheid achterwege blijven.
- Er zijn ook maximale fiscale premiestaffels voor pensioenregelingen met een verlaagde franchise.

Vervolg

Bij schrijven van dit artikel is het wetgevingsoverleg van de Commissie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de Tweede Kamer nog niet afgerond. Wel staan 1, 2 en 3 november 2022 gereserveerd voor plenaire behandeling. De Commissie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de Eerste Kamer laat de behandeling afhangen van de afronding van de behandeling door de Tweede Kamer en wil zelf het liefst de behandeling afronden voor de verkiezingen van de Provinciale Staten op 15 maart 2023. Eerste Kamerleden die nu pensioenen in hun portefeuille hebben, komen daarna wellicht niet terug, wat de behandeling kan beïnvloeden. Misschien wordt ook 1 juli 2023 dan niet gehaald.

Wijziging 'onvoorwaardelijke' toeslagregeling

In een proces hierover gaat het onder andere om de aanpassing van de toeslagregeling voor deelnemers. Vraag is of een werkgever die regeling kon aanpassen. De Procureur Generaal bij de Hoge Raad Van Peurseem heeft daar twee gelijklopende adviezen over uitgebracht [ECLI:NL:PHR:2022:617](#) en [ECLI:NL:PHR:2022:618](#). Wij gaan daar in dit artikel op in.

Onvoorwaardelijke toeslag

Het gaat om de uitleg van de bepaling op grond waarvan een toeslag wordt verleend aan het opgebouwde pensioen van de deelnemers bij de werkgever. De verleende toeslag werd met een koopsom ingekocht. De werkgever wilde deze toeslagverlening wijzigen vanaf 2016. Het Gerechtshof oordeelde in zijn arrest dat hier geen sprake is van een voorwaardelijke toeslag. Er is daarom sprake van een opgebouwd pensioen, wat op grond van artikel 20 Pensioenwet niet mag worden gewijzigd. De werkgever moet hierdoor over de tot 2016 opgebouwde pensioenen toeslagen blijven verlenen op grond van deze bepaling tot het deelnemerschap van de werknemers is geëindigd.

‘Op de pensioenaanspraken voor deelnemers wordt jaarlijks (per 1 januari) een toeslag verleend op basis van de algemene (niet-incidentele) loonontwikkeling bij de werkgever over het voorgaande kalenderjaar. Voor deze toeslagverlening is geen reserve gevormd, maar deze wordt door de werkgever voldaan. Het bestuur beslist evenwel jaarlijks in hoeverre pensioenaanspraken worden aangepast.’

Voorwaardelijke toeslag

In cassatie betoogt de werkgever dat de toeslagverlening een voorwaardelijk element heeft omdat die eindigt bij einde van de arbeidsovereenkomst. Ofwel, de status van deelnemer is de voorwaarde voor de toeslagverlening. Procureur Generaal Van Peurseem concludeert echter met een verwijzing naar het Burgerlijk Wetboek dat geen sprake is van een voorwaardelijke toeslag. De toeslagverlening is slechts voorwaardelijk als die afhankelijk is van een toekomstige onzekere gebeurtenis. Het einde van het deelnemerschap is zeker. Het tijdstip waarop het deelnemerschap eindigt is weliswaar niet zeker, maar dat is geen reden om tot voorwaardelijkheid te concluderen. Een onzeker tijdstip van een zekere gebeurtenis geldt volgens het Burgerlijk Recht als een tijdsbepaling en niet als een voorwaarde.

Artikel 6: 21

Een verbintenis is voorwaardelijk, wanneer bij rechtshandeling haar werking van een toekomstige onzekere gebeurtenis afhankelijk is gesteld.

Opmerkingen

Hoewel het advies van de PG helder is, wringt er iets en dat is de financiering van de toeslagen. Een onvoorwaardelijke toeslag maakt onderdeel uit van het opgebouwde pensioen. Een opgebouwd pensioen moet zijn afgefinancierd. Toeslagen op opgebouwde pensioenen zouden tegelijk met de financiering van het opgebouwde pensioen afgefinancierd moeten zijn, bij de inkoop daarvan. Maar dat is niet het geval. De verleende toeslagen werden pas ingekocht in het jaar van toeslagverlening, na financiering van het opgebouwde pensioen. Daarin onderscheidde de ‘onvoorwaardelijke toeslag’ van deelnemers, zich dus niet van een voorwaardelijke toeslag. In de communicatie over de ‘onvoorwaardelijke toeslagverlening op pensioenen van deelnemers’, was het toegestaan op te nemen dat die pas jaarlijks zouden worden ingekocht. Dat was geregeld in variant F2 van de ‘Beleidsregel toeslagenmatrix’ van 26 februari 2007 van de Nederlandsche Bank Staatscourant 28 februari 2007, nr. 42. De werkgever had ook conform die variant gecommuniceerd.

Verder is het de vraag of er geen ruimte is om de voorwaardelijkheid van toeslagen op pensioenen anders te benaderen dan op grond van het Burgerlijk Wetboek, bijvoorbeeld omdat de wetgever die in de Pensioenwet afwijkend benaderd. Zie daarvoor de memorie van toelichting

Memorie van Toelichting bij d Pensioenwet, p. 17

‘Met een al dan niet voorwaardelijk overeengekomen toeslag wordt aan die eis voldaan: voorwaardelijke toeslagverlening leidt op het moment van daadwerkelijke toekenning namelijk tot een «geldelijke, vastgestelde uitkering». Vanaf dat moment wordt de toeslag ook onderdeel van de pensioenaanspraak of het pensioenrecht en krijgt dus een onvoorwaardelijk karakter. Alleen bij vooraf onvoorwaardelijk overeengekomen toeslagen is de toeslag al onderdeel van de pensioenaanspraak of het pensioenrecht vanaf het moment van opbouwen. Het onderscheid tussen voorwaardelijke en onvoorwaardelijke toeslagen wordt dus gemaakt door het bijvoeglijk naamwoord «voorwaardelijk» of «onvoorwaardelijk» te zetten voor toeslag (zie daarover hoofdstuk 6 van het algemeen deel van de memorie van toelichting over pensioenverplichtingen en het gebruik van de voorwaardelijkheidsverklaring.’

Aanpak achterstand sociaal-medische beoordelingen en hardheden in de WIA

In een brief aan de Tweede Kamer kondigt de minister van SZW maatregelen aan die achterstanden in de sociaal-medische beoordelingen moeten terugdringen. In diezelfde brief kondigt de minister van SZW aan enkele elementen van de WIA te hervormen die als hardvochtig worden beschouwd.

De minister kondigt in haar brief maatregelen in drie fasen aan.

Korte termijn

Op korte termijn zal de UWV aanvullende maatregelen nemen waarbij de focus zal liggen op werkhervatting door de werknemer. De verwachting is dat hierdoor het aantal WIA-claimbeoordelingen minder snel zal groeien.

De minister neemt tijdelijke maatregelen voor een gerichtere inzet van bedrijfsartsen om werkhervatting te stimuleren. Onderdeel van deze maatregelen is een vereenvoudigde WIA-claimbeoordeling voor 60-plussers. Daarbij bepaalt de arbeidsdeskundige of een oordeel van de verzekeringsarts noodzakelijk is op basis van de reeds beschikbare informatie. Werkgever en werknemer moeten wel akkoord zijn met deze werkwijze. Verder wil de minister het UWV toestaan om gedurende vijf jaar een herbeoordeling achterwege te laten van mensen in de IVA en Wajong. Door de maatregelen komt capaciteit van verzekeringsartsen vrij voor de eerste WIA-claimbeoordeling.

De tijdelijke terugvorderingsregeling voor personen voor wie het voorschot niet of slechts gedeeltelijk verrekend kan worden met een WW- of WIA-uitkering, wordt verlengd tot en met 31 december 2023.

Naar aanleiding van een motie van kamerlid Omtzigt is een onderzoek ingesteld naar hardvochtige effecten in de Participatiewet en de UWV-wetten. Het kabinet zal na de zomer 2023 reageren op de uitkomst van het onderzoek en aangeven welke maatregelen op korte termijn kunnen worden genomen en welke moeten meelopen in een fundamentele stelselherziening.

Middellange termijn

Voor inzet van maatregelen op de middellange termijn worden enkele opties verkend die moeten leiden tot een besparing op de beoordelingscapaciteit. Het gaat dan om het aannemen van duurzame arbeidsongeschiktheid voor mensen die al vijf jaar volledig arbeidsongeschikt zijn en het schrappen van de theoretische schatting voor mensen die werken. Verder zijn er initiatieven gestart om de samenwerking tussen verzekeringsartsen en artsen in de curatieve sector te versterken.

Lange termijn

De minister gaat een onafhankelijke commissie instellen om onderzoek te doen naar een toekomstbestendig stelsel rond ziekte en arbeidsongeschiktheid. De commissie gaat in november 2022 van start en moet haar bevindingen opleveren in het eerste kwartaal van 2024.

De oplossingsrichtingen die de commissie uitwerkt voor de toekomst van het stelsel van ziekte- en arbeidsongeschiktheid dienen ruimte te bieden aan de uitvoering van reeds bestaande ambities, zoals:

- het creëren van een arbeidsongeschiktheidsverzekering voor zelfstandigen,
 - een duurzame oplossing voor de achterstanden bij het sociaal-medisch beoordelen,
 - rekening houden met de betaalbaarheid van het stelsel.
- Daarnaast zal een mogelijke verlaging van de WIA-drempel van 35% naar 15% door de commissie worden meegenomen.

Toegang tot producten en diensten

In Pensioenitems 2021 nummer 6 schreven we over de Richtlijn 'betreffende toegankelijkheidsvoorschriften voor producten en diensten'. Aanbieders van producten en diensten moeten er voor zorgen dat ook personen met een beperking dezen kunnen afnemen. Diensten zijn alle economische activiteiten die tegen een vergoeding geschieden. Visuele productinformatie dient bijvoorbeeld ook auditief beschikbaar te zijn.

In Nederland wordt de invoering van deze richtlijn voorbereid. Van 22 december 2021 tot 25 februari 2022 heeft de 'Implementatiewet toegankelijkheidsvoorschriften producten en diensten' ter consultatie voorgelegd. Van 16 juli tot 14 oktober heeft het concept voor 'Implementatiebesluit toegankelijkheidsvoorschriften bankdiensten' ter consultatie voorgelegd.

Pensioenfondsen vallen mogelijk niet onder de richtlijn. Maar als banken en verzekeraars wel conform handelen, is het de vraag of pensioenfondsen daarbij achter kunnen blijven.

URM

Minister Schouten reageert in de brief van 12 september 2022 op een vraag in een brief van 18 januari 2022 van de Eerste Kamer. Daarin schreef de Eerste kamer zich zorgen te maken omdat het pensioenuitvoerders niet lukt om gebruik te maken van de meest actuele scenarioset voor de doorberekening van pensioenen. Mutaties in een kwartaal moeten namelijk worden doorgerekend op basis van de scenarioset die geldt voor het betreffende kwartaal. Maar DNB levert die sets anderhalve week na het begin van een kwartaal, waarna een actuaire nog een haalbaarheidstoets uitvoert. Mutaties kunnen daardoor gedurende de eerste anderhalve maand van een kwartaal niet worden doorgerekend en ook niet worden doorgegeven aan het Pensioenregister.

Na overleg met de Pensioenfederatie heeft de minister besloten toe te staan dat mutaties in een kwartaal ook mogen worden doorgerekend op basis van de scenarioset van het voorgaande kwartaal.

Bij schrijven van dit nieuws moest de Regeling Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling nog worden aangepast.

Aanpassing waardeoverdracht kleine pensioenen

Automatische waardeoverdracht van klein pensioen is slechts toegestaan als dat kleine pensioen het gevolg is van individuele beëindiging van het deelnemerschap, ofwel bij einde arbeidsovereenkomst. Aanpassing van de Wet waardeoverdracht kleine pensioenen zal het mogelijk maken om ook kleine pensioenen die zijn ontstaan door een collectieve beëindiging van het deelnemerschap automatisch over te dragen. Ook wordt daarmee de afkoop van netto pensioen mogelijk. Instemming van de deelnemer is daarvoor een voorwaarde. Op 29 september 2022 is de Eerste Kamer akkoord gegaan met het wetsvoorstel voor die aanpassingen en op 11 oktober 2022 is de aanpassing gepubliceerd in het Staatsblad. De inwerkingtreding wordt bepaald in een Koninklijk Besluit.

Amendement Van Ginneken wetsvoorstel wijziging vermelding geslacht in geboorteakte

Kamerlid Van Ginneken (D66) heeft een amendement ingediend op het wetsvoorstel wijziging vermelding geslacht in geboorteakte. Zij stelt een wijziging van het wetsvoorstel voor die het mogelijk maakt om de geslachtsregistratie van "m" of "v" te wijzigen in een non-binaire geslachtsaanduiding "x". Deze mogelijkheid zou in de wet moeten worden vastgelegd voor personen die aangeven de overtuiging te hebben niet of niet exclusief tot het mannelijke of vrouwelijke geslacht te behoren.

Het wetsvoorstel waar het amendement betrekking op heeft maakt het eenvoudiger om de registratie van geslacht te wijzigen van "m" naar "v" en andersom. Daartoe wordt een aantal veranderingen voorgesteld:

- de vereiste deskundigenverklaring vervalt;
- voor kinderen jonger dan zestien jaar wordt het mogelijk om hun geslachtsregistratie te wijzigen via een verzoek van de wettelijk vertegenwoordiger aan de rechtbank;
- personen van zestien jaar en ouder kunnen zelfstandig een eerste of tweede wijziging verzoeken bij de ambtenaar van de burgerlijke stand, evenals naar huidig recht. Een derde of volgende wijziging is mogelijk na een verzoek van betrokkene daartoe bij de rechtbank.

De Raad van State meent dat er niet louter sprake is van een procedurewijziging, zoals Van Ginneken stelt, maar dat het amendement leidt tot een wezenlijke aanpassing van het wettelijk systeem. De Raad van State adviseert om de mogelijkheid tot wijziging naar een genderneutrale registratie niet in dit wetsvoorstel te regelen, maar in een zelfstandig wetsvoorstel. In dat zelfstandige wetsvoorstel wordt een compleet overzicht gemaakt van de effecten op bestaande wet- en regelgeving en de uitvoering daarvan, inclusief de financiële consequenties.

Raad van State positief over wijziging besluit SUWI

De Raad van State heeft positief geadviseerd op de voorgenomen aanpassing van het Besluit SUWI. Op grond van de aanpassing van het Besluit kan het UWV pensioenuitvoerders informeren of een uitkering een voorschot is. Dit is van belang omdat het UWV besloten heeft om voorschotten op WIA-uitkeringen niet te verrekenen of terug te vorderen, vanwege achterstanden bij de keuringen.

Wet herziening bedrag ineens

De vaste commissie voor SZW heeft verslag gedaan van het voorbereidend onderzoek van het wetsvoorstel Wet herziening bedrag ineens. Het wetsvoorstel beperkt de doelgroep van uitstel van de uitkering van het bedrag ineens. Uitstel van de uitkering is mogelijk voor degenen waarvan het pensioen ingaat in de maand waarin de AOW-uitkering ingaat, of op de eerste dag van de maand erna.

De leden van de VVD-fractie wijzen op de nadelige gevolgen van de inperking van de doelgroep voor de groep deelnemers die voor de inwerkingtredingsdatum van 1 juli 2023 de AOW-leeftijd bereiken. Voor hen is er geen wettelijke mogelijkheid om uitstel te vragen.

De leden van de VVD-fractie willen pensioenuitvoerders meer tijd geven voor de implementatie door de inwerkingtredingsdatum op 1 januari 2024 te zetten. Verder wijzen zij op problemen in de samenloop van het bedrag ineens met toeslagen. Pensioenuitvoerders kunnen deelnemers slechts in algemene zin voorlichten over dit risico, omdat zij niet op de hoogte zijn van hun totale financiële situatie. De problemen zijn te voorkomen door het bedrag ineens geen onderdeel te laten uitmaken van het toetsingsinkomen voor toeslagen.

De leden van de PvdA- en Groenlinks-fractie merken op dat de uitstelregeling niet meer toegankelijk is voor deelnemers die hun pensioeningang wegens het

langdurig uitoefenen van een zwaar beroep hebben vervroegd. Zij vinden dat deze groep juist beschermd moet worden in plaats van benadeeld.

De leden van de D'66-fractie willen bevestigd zien dat een bedrag ineens van 10% van het opgebouwde vermogen ook betekent dat er 90% van het vermogen overblijft in het persoonlijk pensioenvermogen van de Wtp, zodat er geen aanvullende wetswijziging nodig is. Verder willen deze leden weten hoe wordt geborgd dat pensioenfondsen over de juiste gegevens beschikken als een deelnemer tegelijkertijd bij meerdere pensioenfondsen een bedrag ineens wil opnemen en dat er voldoende aandacht is voor de gevolgen.

Geen grondslag voor dwangsom bedrijfstakpensioenfondsen

Een bedrijfstakpensioenfonds heeft een dwangbevel uitgevaardigd jegens een voormalig bestuurder van een verplicht aangesloten onderneming. Het dwangbevel heeft niet alleen betrekking op achterstallige premies, rente en kosten, maar ook op de verstrekking van informatie over de werknemers en de dienstverbandgegevens. Met het dwangbevel vordert het bedrijfstakpensioenfonds de verstrekking van deze informatie op straffe van een dwangsom.

De rechtbank Amsterdam oordeelt op 21 juni 2022 (ECLI:NL:RBAMS:2022:4265) dat het bedrijfstakpensioenfonds de aansprakelijke bestuurder wel kan overhalen om informatie te verstrekken middels een dwangbevel, maar

dat de bevoegdheid om hiervoor dwangsommen op te leggen ontbreekt. Het opleggen van dwangsommen is volgens de rechtbank in het geval dat een bedrijfstakpensioenfonds informatie verlangt voorbehouden aan de rechter die in een met waarborgen omklede procedure kan toetsen of een dwangsom kan worden opgelegd, aldus de rechtbank.

Het is de vraag of deze uitspraak navolging krijgt. Artikel 21 van de Wet Bpf 2000 geeft immers een verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds de bevoegdheid tot het innen van achterstallige premies door middel van een dwangbevel en niet tot het opvragen van informatie door middel van een dwangbevel.

Toeslagenregeling voor deelnemers ook over achtergebleven pensioenen

In Pensioenitems 2022 nummer 1 schreven we over het geval dat een werkgever wisselt van pensioenuitvoerder en zijn werknemers ook toeslagen verleent over pensioenen die zijn achtergebleven bij de vorige pensioenuitvoerder. Vraag was of de achtergebleven gewezen deelnemers en pensioengerechtigden die toeslag ook kunnen claimen.

De Procureur-Generaal bij de Hoge Raad concludeerde in een advies (ECLI:NL:PHR:2021:1042) tot vernietiging van het arrest van het Gerechtshof Amsterdam en verwijzing naar een ander gerechtshof. De Hoge Raad volgde dit advies op 23 september 2022 (ECLI:NL:HR:2022:1267).

De Hoge Raad baseerde zich daarbij onder andere op het volgende. Gewezen deelnemers en gepensioneerden dienen volgens de Hoge Raad op gelijk wijze te worden behandeld volgens artikel 58, lid 1 en lid 3 Pensioenwet. Op grond van diezelfde bepalingen hoeven de pensioenen van actief gepensioneerden waarvan het pensioen voor een datum is ingegaan niet op dezelfde wijze te worden verhoogd als de pensioenen van actief gepensioneerden waarvan het pensioen na die datum is ingegaan, als hun pensioenen worden verhoogd op basis van een pensioenregeling die vanaf die latere datum is ingegaan. Ook hoefde de werkgever voor deze beide groepen niet dezelfde uitvoeringsovereenkomst (met dezelfde toeslagenregeling) in stand te houden op grond van artikel 23 Pensioenwet. Het Gerechtshof Den Haag mag het hoger beroep nogmaals behandelen en er een uitspraak over doen.

AFM en concept duurzaamheidsrapportage

In de reactie op Europese en Internationale voorschriften voor duurzaamheidsverslaglegging die ter consultatie zijn voorgelegd, pleit de AFM voor beter aansluiting van beide voorschriften.

Verder vindt de AFM de voorgelegde Europese voorschriften te complex en te gedetailleerd. Gebruikers van die verslaglegging, denk aan pensioenfondsen, kunnen daardoor door de bomen het bos niet meer zien. Bovendien kan een grote complexiteit en gedetailleerdheid greenwashing in de hand werken.

Gedempte premie en toekomstige toeslagen

Pensioenfondsen die met een gedempte premie werken moeten daarbij rekening houden met toekomstige toeslagenontwikkelingen. Daarvoor moeten ze het ingroeipad van DNB hanteren. Pensioenfondsen kunnen die toeslagenontwikkelingen voor een periode vastzetten maar hoeven dat niet. Pensioenfondsen die de toeslagenverwachting niet hebben vastgezet worden als gevolg van de opgelopen inflatie geconfronteerd met een zodanig hoge toeslagenverwachting, dat dat de premie opdrijft. Om dat te temperen staat DNB toe een ingroeipad te hanteren, waarbij rekening is gehouden met de inflatieverwachtingen van het Centraal Planbureau:

	Ingroeipad (DNB) per 1 oktober 2022 (vastgesteld op reguliere wijze)		Alternatief ingroeipad (CPB) per 1 oktober 2022 bij toepassing lid 3 Besluit FTK	
	Minimaal te hanteren groei­voet prijsindex	Minimaal te hanteren groei­voet loonindex	Minimaal te hanteren groei­voet prijsindex	Minimaal te hanteren groei­voet loonindex
Jaar 1 - 2022	11,3000%	3,0000%	11,3000%	3,0000%
Jaar 2 - 2023	8,9500%	2,8250%	2,9000%	3,6000%
Jaar 3 - 2024	6,6000%	2,6500%	2,5667%	3,1667%
Jaar 4 - 2025	4,2500%	2,4750%	2,2333%	2,7333%
2026 e.v.	1,9000%	2,3000%	1,9000%	2,3000%